

Б Ю Л Е Т Е Н Ь

Т-ва бувших Вояків Армії У.Н.Р. у Франції.
Секції бувших Вояків Французького Війська.

:: :: ::

BULLETIN DE L'UNION DES ANCIENS COMBATTANTS UKRAINIENS EN FRANCE
et de la Section des A.COMBATTANTS-UKRAINIENS ayant
servi dans l'Armée Française.

ч. I

Редагує Колегія

5 листопаду 1947

24, Rue de la GLACIERE Paris 13°

Дорогі Побратими!

З огляду на те, що у Франції немає української преси, яка висвітлювала би все українське життя, в тому числі і життя бувших українських комбатантів, починаємо випускати Бюлетень Т-ва б.Вояків Армії У.Н.Р. та Секції б.Вояків Французького Війська. Сподіваємося, що зможемо випускати його регулярно, принаймні, два рази на місяць. Але це залежатиме від тих засобів, що матимемо, це залежатиме від зусиль, ступені свідомости й жертвенности самих наших членів.

Потреба в цьому бюлетені давно вже зріла. Остання війна бурєю порозкидала Українців, в тому числі й бувших комбатантів, по всіх усядах. Наші люди, в наслідок воєнних подій, опинилися там де зовсім не сподівалися бути. Їхній матеріальний добробут знищено. Умови життя та праці стали тяжкими; та й вік вже почав допікати. Одначе зосталося те, що нічим і ніким не може бути знищено: дух військовика, вірність старим бойовим прапорам ще з часів першого великого зриву Українського Народу 1917-1921 років, розуміння себе часткою цілого Українського Народу, а не прихильниками чи симпатиками часових чи скороминучих політичних угруповань?

Т-во створило при ньому Секцію молодих комбатантів, що в наслідок умов останньої війни опинилася поза межами батьківщини. Ці молоді з охотою приєдналися до нас, старих комбатантів, бо зрозуміли непорушність зв'язку зв'язку виявів українського народу до свого вільного життя, починаючи від 1917 року аж по добу У.П.А. включно. Вони зрозуміли, що тоді армія У.Н.Р. билася за Українську Державу, а У.П.А. - б'ється за відновлення втраченої державности. Одне доповнює друге, але одне й друге зв'язане нерозривно й творить собою звено в історії змагань українського народу - звено в історії змагань українського духу.

Це власне і диктує нам, б. комбатантам, старим і молодим, стояти поперек над сучасні політичні угруповання, як ми це робили досі, і дивитись реалі

20-ліття Т-ВА Б.ВОЯКІВ АРМІЇ УНР У ФРАНЦІЇ.

У цьому році минула 20-та річниця з часу заснування Т-ва б.Вояків Армії УНР у Франції, а саме 27 травня 1927 року кільки б.Вояків постановили заснувати Т-во, запросивши на голову його ген-штабу ген.хор.Олександр Удовиченка. Девізом Т-ва було: "Україна, честь, чесність". Гаслом його: Нехай пам'ять Головного Отамана Симона Петлюри буде завжди перед нами".

Т-во мало перед собою мету: об'єднати б.Вояків Армії УНР у Франції на ґрунті ідеї української державности, що її втілює Уряд УНР на вигнання, помагати й оберігати інтереси, моральні і матеріальні, б.вояків, і всіма силами ствердити перед чужиною живучість і безсмертність української ідеї.

Методами Т-во були: плекання почуття пошани одних до других, духу перемоги, солідарности й незалежности від будь якої партійної приналежности. Т-во було і є понад всілякі партійні чи групові інтереси. Тому в складі Т-ва перебували б.Вояки, які належали до різних напрямків української політичної думки, за винятком комуністичної. Ця атмосфера толерантности допомогла Т-ву проіснувати двадцять років без жадних внутрішніх криз і без внутрішньої боротьби. Таке наставлення керівництва Т-вом ясно підтверджує, що є такі лозунги та ідеї, які міцно об'єднують українців в один цілі, які полегшують національну працю і національну пропаганду.

Т-во тримало тісний контакт з відповідними українськими комбатантськими організаціями в Польщі, Румунії, Чехії, Бельгії, але само розвивало діяльність і перед останньою війною мало свої філії і зв'язки не тільки на території Франції, але і в Шанґ-Гаю й Тянь-Тзіні ~~Китаї~~, тало окремих членів в Гонґ-Конґу, Синґапурі, Параґваю то-що.

Для полегшення своєї діяльности Т-во приступає, як афілійована частина, до складу Французької Федерації Інвалідів, б.Вояків та Жертв Війни, на чолі якої стояв видатний французьких патріот Андре Макіно, який з радістю пішов на зустріч інтересам нашого Т-ва. Вступ цей стався в 1930 році на конгресі федерації в Ле Ман. Через федерацію Т-во дуже багато зробило для своїх членів, а так само мало змогу прийняти участь у Ф.І.Д.А.К"у, міжнародній комбатантській організації в справі національної пропаганди. При цій нагоді треба з пошаною згадати ім'я Генерального Секретаря ФІДАК"у п.Роже д'Авіньйо, який був великим симпатиком української ідеї. Т-во в різних ролі прийняло участь у міжнародних комбатантських конгресах в Люксембурзі, в Парижі, в Брюсселю то-що. Доказом приязни французької федерації до Т-ва було уділення дипломів і звання почесних членів французької федерації членові Т-ва ген.О.Удовиченкові та секретареві Т-ва п.М.Ковальському.

Будучи найстаршою українською організацією на території Франції, Т-во і серед українського громадянства здобуло собі почесне ім'я і зараз по війсьній завірсі 1939-1945 відновлює свою діяльність, бо певно, що ті ідеї й гасла, якими воно керувалося в минулому, є живими і сьогодні і зможуть згуртувати здорові елементи української еміграції, старої й молодій, і повести їх по шляху розвитку. Тому заснування при Т-ві Секції

б.воєнків-українців, що служили у французькій армії, й показує, як біля старого дерева легко і швидко виростають молоді паростки.

Тут не можемо детально переглянути всю роботу Т-ва протягом 20-ти років, лише одзначаємо правдивість нашого шляху, доцільність методів праці, відновлюючи нашу працю, думаємо, що наші б.воєнки, як старші, так і молоді, гуртом з нами підуть до тої мети, яку ми поставили перед собою двадцять літ тому назад.

Пристаємо до праці спокійно. Не робимо ані пропаганди, ані реклами то не в наших традиціях, бо знаємо, що справжньому воєнкові того не потрібно. Воєнське серце само одчує, де є правда, де є його родина, де є його місце.

ПАМ'ЯТИ ГОЛОВНОГО ОТАМАНА СИМОНА ПЕТЛЮРИ.

В роковини смерті незабутнього Вождя Українського Народу Пана Головного Отамана Симона Петлюри, в трагні місяці, по урочистій панахиді в Українській Православній Церкві, що її відправив Його Преосвященство Владика Мстислав, єпископ Переяславський, на могилі Симона Петлюри, що по-торала у вінках та і квітах, відслужено було при чисельній присутності українців літію. На обидвох церемоніях біли бійові українські прапори, як також і прапор Т-ва. Почесну вахту, як в церкві, так і на могилі, несли члени секції б.воєнків-українців, що служили у французькій армії.

60-тиліття ГОЛОВИ Т-ВА ген.О.УДОВИЧЕНКА.

В березні місяці з нагоди 60-тиліття Голови Т-ва ген.О.Удовиченка та 30-тиліття служби його в Українській Армії члени Т-ва, як з Паризької філії, так і з провінції, влаштували молебні за здоров'я шановного воєнця, а потім обід, який обернувся у величне святкування нашого Голови. Підчас привітальних промов і поздоровлень від членів Т-ва піднесено було п.Генералові О.Удовиченкові спеціальний подарунок і відповідну грамоту із значком Т-ва. На жаль тісне помешкання Українського Дому на Рю Тен не могло містити в одній кімнаті всіх присутніх і тому довелося розмістити учасників святкування у двох кімнатах.

СЕКЦІЯ Б.ВОЄНКІВ-УКРАЇНЦІВ, ЩО СЛУЖИЛИ У ФРАНЦ.АРМІЇ.

Об'єднання в єдину організацію тих українців, що були в складі французького війська підчас останньої війни, почалося зразу ж після того, як припинилася війна і як перші групи демобілізованих українців-легіонерів повернулися до цивільного стану. Недокладне знання французької мови, умов життя та законів Франції продиктували необхідність створення такого центру, який би давав реальну допомогу воєнкам чужоземного легіону та франц.резістансу. В цей час і повстає Т-во ім.Григора Орлика, засноване

Якого ще до заснування згаданого Т-ва заїмалися допомогою в приватній спосіб своїм побратимам, аж поки загальні збори Т-ва не вирішили вступити в склад Т-ва б.Вояків Армії УНР у Франції, як автономна секція б.вояків України, що служили у франц.армії. Цей крок був обумовлений тим, що молоді вояки не бажали брати жадної участі у тій партійній і політичній гризні, на яку такі багаті український Париж, а навпаки стати в ряди тої організації, яка перебуває понад всякі групи та партії і у якій внутрішня атмосфера та співжиття ближчі і рідніші членам секції, а саме - побратимство, солідарність і дружба здобута на полях бою. Цей крок продиктований так само і тим, що українець-вояк, як і все вояцтво - опора добробуту і незалежності народу - далекий від всіх скороминучих та тимчасових гасел політичної боротьби, продукту національної недороблености, недозрілости та амбітності політичних групових вождів.

Вже перші збори секції з 7 червня 1946 року пройшли під гаслом: "Вірність, помозі та розумінні один одного збережемо славні традиції Володимира Батька, Богдана Хмельницького, Івана Мазепи, Симона Петлюри. Збережемо традиції великого мазепинця Григора Орлика, як символ нашої приязни до тої країни, в якій ми перебуваємо". Це і є тими гаслами, якими користується Управа секції, йдучи нога в ногу з буйними вояками Армії УНР.

За час свого існування секція, маючи в своєму розпорядженні лише добровільні датки, членські внески та дохід з різних імпрез, заопікувалася в першу чергу інвалідами останньої війни та видала допомоги багатьом членам, як допомоги безпосередні. Одночасно видано було позичок на суму 15.400 фр. Залагоджено було силу дрібних справ з документами та влаштовано на працю біля 55 чоловік.

Секція приймала участь в організації академії пам'яті Голодного Отаманна Симона Петлюри, Свята Т.Шевченка, традиційного свята Св.Покрови, зустрічі представників українських організацій в Америці.

Влаштовано 2 концерти з балем на користь інвалідів, одвідувано хворих товаришів по шпиталах.

Отаким є в коротких словах наше життя і діяльність. На кінець завначмо, що лише в довіррі та в допомозі один одному ми збережемо те, що тримає нас в часи атак і смерти, те, що утримує нас на далекій чужині на еміґрації, зберігаючи дух і силу нашу для нашої Батьківщини.

Номич /-х
Генеральний Секретарь Секції.

СПРАВА КОМБАТАНСЬКИХ КАРТОК ДЛЯ ЧЛЕНІВ Т-ВА І СЕКЦІЇ.

Управа Т-ва порушила перед відповідними чинниками Французької Республіки справу комбатантських карток для членів Т-ва, учасників минулої війни 1914-1918 і недавньої 1939-1945. У відповідь на заходи Управи вилонилася,

наступне:

Справа карток для учасників війни 1914-1918 розглядається на наше прохання. Управа буде пильнувати за ходом цього розгляду і коли буде вже якісь конкретні результати, Управа Т-ва подасть про це на сторінках цього бюлетеню.

Справа карток для учасників війни 1939-1945 стоїть так. Декрет про ці картки вже знаходиться на розгляді в Раді Міністрів Франції і коли він буде опублікований в "Журналь Офісіель", Управа подасть до відома заінтересованим особам, в якій спосіб можна буде отримати ці картки і що для того треба буде їм робити. На всяк раз вже тепер Управа рекомендує заінтересованим особам привести до ладу всі папери військові, як то "лівре міністер", які-будь посвідки, свідчення і т.д., щоби в час потреби укладеним т.зв."досье" всі ці папери були в порядку.

УЧАСТЬ Т-ВА І СЕКЦІЇ У З'ЇЗДІ ФРАНЦУЗЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ.

На початку літа Ц.р. Французька Федерация Комбатантів, до якої афіліюване Т-ва, відбувала свій перший повоєнний з'їзд. Управа Т-ва делегувала Йолову Т-ва Ген.О.Удовиченка та секретаря секції п.Номича. Промоти обидвоє представників наших делегати зустріли оплесками, а Голова Федерации п.Делетан окремо привітав наших представників, висловивши постійну готовість французької федерации стати нашим людям в пригоді. На другий день наші представники прийняли участь в офіційних церемоніях в Жуанвіль-Ле-Пон, на банкеті, а потім були на церемонії запалення вогню на могилі Невідомого Вояка на площі Етуаль з українським прапором. Таким чином відновлено перервані зв'язки за час війни і Т-во знову знайшло ту теплу атмосферу і милі почуття французьких комбатантів, які були і до війни.

НАШІ ВТРАТИ.

За час війни і після неї Т-во втратило: ген.хор.Еспера Башинського, полк.Свенціцького, суддю Мировича, сотн.Лободу, сотн.Якименка, сотн.Пашина, п.Долотія, п.Черкавського, п.Тимошенка. А тепер нас повідомляють з Кнотанку про смерть п.Івасенка, де недавно спочив на віки сотн.Бенедикт Маршевський. Складаємо родичам і приятелям наших побратимів наше щире співчуття. Вічна слава борцям за волю України! Їхня пам'ять буде живою завжди в наших серцях!

У В А Г А : Всю кореспонденцію по Т-ву і Секції належить слати на таку адресу:

М. АРАВКОВИНСKY
24, Rue de la Glacière. Paris 13°

Членські внески та датки надсилати по такій адресі:

М. V.LAZARKIEVITCH
24, Rue de la Glacière. Paris 13°